

3. Комісаров О.Г., Богуславський В.В. Інформаційне забезпечення особистої безпеки працівників сил охорони правопорядку: сучасний стан проблеми. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету. 2014. № 3. С. 82-89.

4. Перестрілка силовиків у Княжичах: прокуратура завершила розслідування справи. Главком від 28.03.2019. URL: <https://glavcom.ua/kyiv/news/>(дата звернення 05.01.2023).

5. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (дата звернення 05.01.2023).

УДК 342.9

DOI <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2022.4.20>

МАСЛОВ О.І.

ЗМІСТ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ФУНКЦІОНАЛЬНИХ ПРИНЦИПІВ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

CONTENTS OF THE ORGANIZATIONAL AND FUNCTIONAL PRINCIPLES OF ADMINISTRATIVE ACTIVITIES OF THE NATIONAL POLICE OF UKRAINE

Метою статті є розгляд організаційно-функціональних принципів адміністративної діяльності Національної поліції України. Визначено, що реалізація принципу гласності в адміністративній діяльності Національної поліції України пов'язана з рядом основних напрямків її розвитку на практиці. По-перше, з залученням працівників, фахівців до прийняття управлінських рішень, коли особливо необхідним є відкрите та всебічне обговорення найважливіших питань та рішень, які приймаються. Передусім це пов'язано з проблемами соціального забезпечення поліцейських, застосуванням системи матеріального та морального стимулювання, розподілом пільг, перспективами розвитку тощо. По-друге, в умовах ринку добробут Національної поліції України значною мірою залежить від його іміджу на ринку соціальних послуг. З цієї метою в міжнародній практиці вироблено систему відносин поліції з широкою громадськістю, націлену на популяризацію як самої поліції, так і якості її послуг за допомогою засобів масової інформації, реклами, виставок, презентацій, виступів керівників. До організаційно-функціональних принципів здійснення адміністративної діяльності Національної поліції України необхідно віднести: принцип верховенства права, законності, пріоритету прав людини, принцип незалежності поліцейської діяльності; соціальної спрямованості поліцейської діяльності, об'єктивності, комплексності й системності, відкритості та прозорості, гласності, поєднання колегіальності й єдиноначальності, політичної нейтральності, взаємодії з населенням на засадах партнерства, безперервності. Зроблено висновки, що процес удосконалення адміністративної діяльності Національної поліції України повинен здійснюватися на принципах забезпечення пріоритету прав і свобод людини, верховенства права, додержання Конституції та законів України; дотримання принципів і норм міжнародного права; взаємодії з органами влади, місцевого самоврядування, громадськістю тощо. Проте принципи адміністративної діяльності Національної поліції України не повинні обмежуватись їх застосуванням виключно у межах правових норм, а впливати на процес формування ідеології служіння українському народові, іміджу та громадської думки.

Ключові слова: принцип адміністративна діяльність, Національна поліція України, оперативно-розшукова діяльність, суб'єкт, критерії, злочин.

The purpose of the article is to consider the organizational and functional principles of the administrative activity of the National Police of Ukraine. It was determined that the implementation of the principle of transparency in the administrative activities of the National Police of Ukraine is connected with a number of main directions of its development in practice. First, with the involvement of employees and specialists in making management decisions, when an open and comprehensive discussion of the most important issues and decisions being made is especially necessary. First of all, this is related to the problems of social security of police officers, the use of the system of material and moral incentives, the distribution of benefits, development prospects, etc. Secondly, in market conditions, the well-being of the National Police of Ukraine largely depends on its image in the market of social services. To this end, in international practice, a system of police relations with the general public has been developed, aimed at popularizing both the police itself and the quality of its services with the help of mass media, advertising, exhibitions, presentations, speeches of managers. The organizational and functional principles of the implementation of administrative activities of the National Police of Ukraine should include: the principle of the rule of law, legality, priority of human rights, the principle of independence of police activity; social orientation of police activity, objectivity, complexity and systematicity, openness and transparency, openness, a combination of collegiality and unity of leadership, political neutrality, interaction with the population on the basis of partnership, continuity. It was concluded that the process of improving the administrative activity of the National Police of Ukraine should be carried out on the principles of ensuring the priority of human rights and freedoms, the rule of law, compliance with the Constitution and laws of Ukraine; compliance with the principles and norms of international law; interaction with authorities, local self-government, the public, etc. However, the principles of administrative activity of the National Police of Ukraine should not be limited to their application exclusively within the limits of legal norms, but should influence the process of formation of the ideology of service to the Ukrainian people, image and public opinion.

Key words: *the principle of administrative activity, the National Police of Ukraine, operative and investigative activity, subject, criteria, crime.*

Вступ. Особливу роль у системі принципів адміністративної діяльності Національної поліції України відіграють організаційно-функціональні принципи. Під час дослідження принципів здійснення адміністративної діяльності Національної поліції України нами було встановлено систему останніх в якій одними з основних елементів було визначено *організаційно-функціональні принципи як засади внутрішнього та зовнішнього аспектів здійснення поліцейськими заходів щодо протидії злочинності, захисту прав, свобод і інтересів осіб, а також надання іншої допомоги, а також морально-етичної поведінки поліцейських.*

Нагадаємо, що вони також були виокремлені нами в межах проведення класифікації за сферою поширення принципів адміністративної діяльності Національної поліції України, їх було виокремлено в межах галузевих принципів, тобто таких, які властиві кожній окремій галузі права чи інституту, в даному випадку інституту поліції.

Організаційно-функціональні принципи здійснення адміністративної діяльності Національної поліції України визначають основні засади, реалізація яких у повному обсязі може забезпечити належне, якісне та ефективне здійснення поліцейськими своєї професійної діяльності. Тому, вони стосуються не тільки послуг, що надаються поліцейськими, а також мають відношення до моральних й етичних засад самої особи поліцейського. В останньому випадку такі керівні положення визначають якими повинні бути внутрішні переконання поліцейського та якими саме моральними та особистісними якостями він повинен володіти, а також стосуються його взаємовідносин із третіми особами в межах здійснення професійної діяльності [1, с. 89].

На підставі попередньо проведених узагальнень, систематизації і класифікації до організаційно-функціональних принципів здійснення адміністративної діяльності Національної поліції України необхідно віднести: *принцип верховенства права, законності, пріоритету прав людини, принцип незалежності поліцейської діяльності; соціальної спрямованості поліцейської діяльності, об'єктивності, комплексності й системності, відкритості та прозорості, гласності, поєднання колегіальності й єдиноначальності, політичної нейтральності, взаємодії з населенням на засадах партнерства, безперервності.*

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Варто відзначити, що загальним питанням принципів діяльності та адміністративної діяльності органів та підрозділів НПУ приділяли увагу такі вчені як: В. Б. Авер'янов, О. М. Бандурка, Ю. П. Битяк, І. П. Голосніченко, О. Ю. Дрозд, О. М. Музичук, Є. Ю. Соболев, Л. В. Сорока, К. В. Шкарупа та інші.

Проте, незважаючи на значну кількість наукових здобутків із зазначеної тематики, у адміністративно-правовій науці відсутні комплексні наукові дослідження, присвячені принципам адміністративної діяльності НПУ. Вказане, безумовно, є прогалиною як на теоретичному, так й практичному рівнях.

Саме тому **метою** статті є розгляд організаційно-функціональних принципів адміністративної діяльності Національної поліції України.

Виклад основного матеріалу.

1. Принцип пріоритету прав людини.

Принцип пріоритету прав і свобод людини і громадянина відіграє визначальну роль для адміністративної діяльності Національної поліції України не лише у внутрішньополітичному і внутрішньо правовому аспекті, але й з погляду визначення її місця у сучасному світі і входження в «систему сучасного міжнародного правопорядку». Наразі у праві вироблено систему прав людини як визначальних засад правового статусу фізичної особи, які складають змістовну частину принципу пріоритету прав людини. Цю систему складають: Загальна декларація прав людини 1948 року, Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, Енцикліка прав людини (Pacem in terris) 1963 року, Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права 1966 року, Міжнародний пакт про громадянські і політичні права 1966 року тощо. Сукупність прав, зазначених у названих документах, дістала відображення у Конституції України 1996 року. За змістом вказаних документів права і свободи людини є невідчужуваними і непорушними будь-ким, зокрема державою. З цього погляду, входження України у світовий демократичний і правовий простір передбачає незаперечне визнання прав людини та практичне забезпечення принципу пріоритету прав людини. Одним з вимірів такої міжнародно-правової інтеграції є процес зближення України та ЄС, логічним етапом якого є підписання та ратифікація угоди про асоціацію [2, с. 87].

Даний принцип означає, що головне в змісті адміністративної діяльності Національної поліції України, всіх її органів і посадових осіб – це повага і всебічний захист прав громадян, боротьба з порушеннями цих прав. Правовим наповненням зазначеного принципу є його поєднання з нормами, які містяться в статтях 55 та 56 Конституції України [3], що гарантують судовий захист порушених прав та право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб, а також право на відшкодування за рахунок держави матеріальної та моральної шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органів державної влади, їх посадових і службових осіб при здійсненні ними своїх повноважень. Відповідно, поліцейський зобов'язаний завжди пам'ятати, що сприяння утвердженню пріоритету прав і свобод людини і громадянина є важливим завданням його діяльності. Поліцейський не повинен чинити дії, які порушують права, свободи і правомірні інтереси громадянина, групи або груп громадян, створювати перешкоди для здійснення цих прав, свобод і задоволення інтересів, вимагати виконання не передбачених законом обов'язків. Поліцейський під час виконання своїх повноважень у стосунках із громадянами за будь-яких обставин має поводитися коректно, стримано, ввічливо та неупереджено. Його поведінка повинна бути такою, щоб громадянин був упевненим, що йому сприятимуть і нададуть необхідну допомогу в усіх його правомірних діях і вимогах.

2. Принцип незалежності поліцейської діяльності.

У сучасній правовій літературі, присвяченій поліцейській діяльності, термін «незалежний» використовуються в різних ситуаціях. По-перше багато науковців виокремлюють принцип незалежності поліцейської діяльності. По-друге, при визначенні статусу поліцейського (слідчого, дізнавача) законодавець встановлює гарантії їх незалежності, тобто мова йде й про незалежність особи поліцейського залежно від його посади та правового статусу.

Відповідно маємо змогу визначити такі виділити ознаки принципу незалежності поліцейської діяльності:

– незалежність поліцейської діяльності не абсолютна, вона обмежена законом, процедурними рамками, в межах яких здійснюється повноваження поліцейських (наприклад, незалежність слідчого обмежена кримінальним процесуальним законом). Саме цим, на думку О. М. Курила, забезпечується повноцінна незалежність поліцейського, бо, маючи у своєму керуванні обов'язковий для виконання всіма закон, поліцейські можуть діяти впевнено, безбоязно і справедливо.

Вказане, як додаткова гарантія, ставить міцні перешкоди щодо можливості вчинення не передбачених законом дій з боку поліцейського, перевищення повноважень, зловживань і сваволі [4, с. 74-75];

– незалежність поліцейського легітимна лише при здійсненні процесуальної діяльності поліцейського. Поняття «незалежність» при окресленні складових статусу поліцейського законодавець використовує лише при характеристиці повноважень поліцейського при здійсненні кримінального провадження, тобто коли мова йде про процесуальний аспект адміністративної (поліцейської) діяльності;

– зміст незалежності поліцейського включає також елемент особистісної незалежності поліцейського (тобто наявність у су поліцейського певних морально-психологічних якостей, які сприяють реалізації права поліцейського самостійно приймати рішення);

– незалежність поліцейського передбачає незалежність як від зовнішнього (від факторів, що знаходяться за межами поліцейської системи), так і внутрішнього (від факторів усередині самої поліцейської системи) впливу на процес прийняття рішення.

3. Принцип соціальної спрямованості поліцейської діяльності.

Соціальна спрямованість в адміністративній діяльності Національної поліції України визначається різноманітністю інтересів учасників правовідносин за участі поліцейського. Дана вимога випливає з фундаментальної настанови розбудови української держави, яка згідно з чинним законодавством України розвивається як соціально орієнтована і правова держава. Соціальна спрямованість управлінської діяльності в системі Національної поліції України полягає в наступному. По-перше, під впливом структурної перебудови суспільного виробництва, формування різних форм власності, становлення ринкових відносин має місце процес соціальної диференціації та соціальної нерівності в українському суспільстві. Але незалежно від свого соціального статусу в суспільстві (підприємець чи безробітний, фізично здоровий чи інвалід, керівник чи підлеглий, тощо) всі його громадяни мають рівні права і міру правової відповідальності перед законом. По-друге, Національна поліція України є своєрідним продуктом суспільних процесів, і соціальна нерівність (в обсягах влади, доступі до матеріальних і духовних благ, в оцінці трудового внеску учасників поліцейських відносин) властива їй. А це означає, що вищі органи управління Національної поліції України знати про потреби, нестатки, запити своїх підлеглих, про їх забезпечення належними умовами, гідною оцінкою праці, системому провадженню по службі, тощо. Така інформація є необхідною для того, щоб не допустити штучного створення соціальної нерівності, що може викликати соціальне напруження, конфліктну ситуацію. По-третє, персонал органів Національної поліції в основному відтворюється за рахунок делегування в систему представників практично від усіх соціальних груп суспільства. Представники різних верств населення приходять у органи Національної поліції з надією реалізувати власні ціннісні орієнтири, уявлення про обрану спеціальність чи професію, поєднати власні інтереси з державними. Коли ж ціннісні орієнтації молодого людини не співпадають з реальними функціями, роллю обраної професії і результатами праці, виникає конфліктна ситуація. Тоді незнання природи незадоволення молодих людей, невміння керівників розв'язати даний конфлікт призведе до підвищеної плинності кадрів у системі органів Національної поліції. Вміння забезпечити соціальну спрямованість управлінських рішень є важливою умовою стабільності в роботі Національної поліції України, ефективності їх діяльності. У процесі вироблення й реалізації управлінського рішення органу управління Національної поліції України доводиться враховувати інтереси суспільства, галузі, конкретної організації та соціально-професійних груп, які її складають (поліцейські спеціалісти, обслуговуючий персонал, робітники). Сьогодні від органів Національної поліції України різні сфери суспільства вимагають прогнозування соціальних наслідків їхньої діяльності [5, с. 27].

4. Принцип об'єктивності, комплексності й системності.

Засада об'єктивності адміністративної діяльності Національної поліції України знаходить своє відображення у різних видах поліцейської діяльності, наприклад, оперативно-розшукової, слідчої тощо.

Так, що значення принципу об'єктивності під час здійснення оперативно-розшукової діяльності полягає у досягненні мети кримінального провадження й оперативно-розшукової діяльності шляхом відсторонення від суб'єктивних чинників і керування виключно нормами права [6, с. 63]. Тобто об'єктивність у сфері адміністративної діяльності поліції загалом, та оперативно-розшукової діяльності, зокрема, полягає в сукупності таких критеріїв, як:

– неупередженість;

– невраховування власних уподобань, думок, віросповідання або інших факторів конкретного працівника під час здійснення оперативно-розшукової діяльності щодо об'єктів оперативної розробки, об'єктів перекриття, негласного апарату тощо як основного критерію прийняття рішення;

– незалежність у прийнятті рішень від політико-соціального й економічного становища як власного, так і осіб – об'єктів контролю;

– керування під час здійснення оперативно-розшукової діяльності виключно нормами закону;

– співвідношення фактичних ознак злочину в діях особи та наказу керівництва щодо призначення такої особи до кримінальної відповідальності.

Отже, принцип об'єктивності під час здійснення адміністративної діяльності Національної поліції України (оперативно-розшукової діяльності) полягає в повсякденному використанні означених суб'єктом певних критеріїв, які дадуть змогу встановити реальні обставини підготовки чи вчинення злочину, осіб, котрі вчиняють протиправну діяльність, виявити відомості, що становлять інтерес для кримінального провадження тощо.

Принципи комплексності й системності передбачають, що органи Національної поліції України покликані розглядати всю сукупність факторів розвитку системи та її виробничо-технічних, економічних, політико-правових, духовно-ідеологічних елементів і процесів як у часі, так і в просторі.

Принцип системності в адміністративній діяльності Національної поліції України зазначає, що суб'єкт Національної поліції України при виборі методів, форм, засобів впливу на об'єкт мусить враховувати ті зміни, котрі відбуваються в середовищі, в межах якого функціонує й розвивається система [7].

Принцип комплексності в адміністративній діяльності Національної поліції України зазначає, що в кожній ситуації необхідно враховувати всі аспекти: технологічні, економічні, соціальні, ідеологічні, психологічні, організаційні, політичні [8].

Отже, принципи системності, об'єктивності і комплексності в адміністративній діяльності Національної поліції України розвивають вміння бачити найбільш значущий комплекс взаємозалежних і взаємообумовлених підсистем, які входять до Національної поліції України (організації). [7].

5. Принцип відкритості та прозорості.

Зазначений принцип адміністративної діяльності Національної поліції України закріплений на рівні ст. 9 ЗУ «Про Національну поліцію». Зокрема, положення вказаної норми права передбачають: «поліція здійснює свою діяльність на засадах відкритості та прозорості в межах, визначених Конституцією та законами України. Поліція забезпечує постійне інформування органів державної влади та органів місцевого самоврядування, а також громадськості про свою діяльність у сфері охорони та захисту прав і свобод людини, протидії злочинності, забезпечення публічної безпеки і порядку [9, с. 66]. Поліція забезпечує доступ до публічної інформації, володільцем якої вона є, у порядку та відповідно до вимог, визначених законом. Поліція може оприлюднювати (поширювати) інформацію з обмеженим доступом лише у випадках та в порядку, визначених законом [10, с. 175]. Нормативно-правові акти, що регламентують діяльність поліції, обов'язково оприлюднюються на веб-порталі центрального органу управління поліції. Нормативно-правові акти з обмеженим доступом оприлюднюються у випадках та в порядку, визначених законом. Проекти нормативно-правових актів, що стосуються прав та свобод людини, обов'язково проходять громадське обговорення в порядку, визначеному Міністром внутрішніх справ України» [11].

Автор О. Ю. Михайлова з приводу визначення принципів відкритості та прозорості у адміністративній діяльності Національної поліції України вказує, що «діяльність поліції є відкритою для суспільства в тій мірі, в якій це не суперечить вимогам законодавства, а також не порушує прав громадян і організацій. Відкритість та прозорість адміністративної діяльності Національної поліції України є необхідною передумовою забезпечення суспільного сенсу її функціонування й позитивного сприйняття цієї діяльності широкою громадськістю» [12, с. 3].

У свою чергу, К. А. Гусева зазначає, що «керівники органів поліції з метою підвищення авторитету та довіри населення до поліції повинні систематично інформувати громадськість про стан правопорядку, ужиті заходи щодо попередження правопорушень. Розглядаючи європейський досвід, вказується, що в цих країнах існує потреба забезпечення права на доступ до інформації, якою володіють органи поліції, тобто доступу до публічної інформації. Для того, щоб

суспільство відповідало принципам демократичності, його члени повинні мати доступ до інформації, яка зачіпає процес вирішення питань, безпосередньо пов'язаних з їхніми інтересами. Адже, органи поліції приймають рішення та здійснюють свою політику від імені громадян, що робить їхню діяльність підзвітною перед ними. Таким чином, держава має забезпечити доступ громадян до публічної інформації в пасивний та активний спосіб, що передбачає не лише публікування та розповсюдження інформації про діяльність органів державної влади, але й надання громадянам публічної інформації на їхні запити [13, с. 4].

Таким чином, вказаний принцип є визначальним, коли йдеться про рівень довіри населення до поліції, оскільки вказаний принцип повною мірою розкривається під час висвітлення адміністративної діяльності Національної поліції України до громадськості через засоби масової інформації або на офіційному веб-порталі центрального органу управління поліції.

6. Принцип гласності.

Гласність в адміністративній діяльності Національної поліції України – це забезпечення доступності обговорювання й компетентної участі всіх учасників управлінських відносин у системі поліції у прийнятті управлінських рішень на основі широкої інформованості й врахування суспільної думки. Гласність включає правдиву, своєчасну і широку інформацію про дійсний стан справ у поліції, що є вираженням довіри й поваги до людей, їх здатності розібратися в поточних подіях, виробити правильне рішення, свідомо брати участь в його здійсненні. У системі Національної поліції України принцип гласності постає інструментом реалізації прямого й зворотного зв'язку між суб'єктом і об'єктом, адміністрацією та співробітниками.

Реалізація принципу гласності в адміністративній діяльності Національної поліції України пов'язана з рядом основних напрямків її розвитку на практиці. По-перше, з залученням працівників, фахівців до прийняття управлінських рішень, коли особливо необхідним є відкрите та всебічне обговорення найважливіших питань та рішень, які приймаються. Передусім це пов'язано з проблемами соціального забезпечення поліцейських, застосуванням системи матеріального та морального стимулювання, розподілом пільг, перспективами розвитку тощо. По-друге, в умовах ринку добробут Національної поліції України значною мірою залежить від його іміджу на ринку соціальних послуг. З цією метою в міжнародній практиці вироблено систему відносин поліції з широкою громадськістю, націлену на популяризацію як самої поліції, так і якості її послуг за допомогою засобів масової інформації, реклами, виставок, презентацій, виступів керівників. Ця система носить назву «паблік рілейшнз» і служить важливим методом укріплення авторитету державних і недержавних інститутів у суспільній думці.

7. Принцип поєднання колегіальності й єдиноначальності.

Принцип поєднання колегіальності й єдиноначальності в процесі адміністративної діяльності Національної поліції України відображає співвідношення двох основних форм виявлення владних повноважень.

Єдиноначальність визначає підпорядкування колективу поліцейських волі керівника, начальника, який несе всю повноту відповідальності за діяльність певної структури. Єдиноначальність прямо пов'язана з персональною відповідальністю керівників за результати прийнятих рішень і є важливим засобом забезпечення оперативності управління.

Принцип єдиноначальності передбачає, що кожний працівник має одного і тільки одного безпосереднього керівника. Але один керівник, яким би він не був досвідченим і професійно підготовленим, не може охопити всі розгалужені напрямки адміністративної діяльності, він не може бути одночасно спеціалістом з усіх питань, що належить вирішувати в процесі управління у різних сферах роботи. Тому єдиноначальність керівника слід підкріпити зусиллями інших поліцейських. Для цього начальник організує колегію, оперативну нараду, штаб та інші допоміжні, дорадчі структури, тобто таку команду, яка допоможе виробити найбільш правильне комплексне колективне рішення та реалізувати його в життя [7].

Поєднання єдиноначальності з колегіальністю в процесі управління в органах Національної поліції України в умовах сьогодення є виправданим. Сучасному керівникові органів Національної поліції України необхідно знати й інші принципи управління, зокрема: – принцип мети; – принцип делегування повноважень; – принцип єдності управління; – принцип відповідності; – принцип орієнтування; – принцип вибірконості; – принцип диференціації роботи; – принцип доступності всіх рівнів організації; – принцип гнучкості; – принцип правової захищеності управлінських рішень; – принцип контролю за здійсненням операцій; – принцип оптимізації управління [7].

Даний принцип управління можна сформулювати так: оптимізація управління підвищує ефективність керованої системи [7].

8. Принцип політичної нейтральності.

Зазначений керівний принцип адміністративної діяльності Національної поліції України відображений у титульному законі про поліцію. Зокрема, передбачається, що поліція забезпечує захист прав та свобод людини незалежно від політичних переконань та партійної належності. Поліція у своїй діяльності є незалежною від рішень, заяв чи позицій політичних партій та громадських об'єднань. В органах і підрозділах поліції заборонено використовувати будь-які предмети, на яких зображена символіка політичних партій, та провадити політичну діяльність. Поліцейським заборонено висловлювати особисте ставлення до діяльності політичних партій під час виконання службових повноважень, а також використовувати службові повноваження у політичних цілях [11].

Політична нейтральність передбачає заборону здійснення у поліції політичної діяльності, під час виконання службових обов'язків забороняється висловлювати власні політичні думки та переконання [14, с. 142]. Ми погоджуємося з позицією Д. С. Денисюка, який вказує, що, «враховуючи особливості реалізації принципу політичної нейтральності, доречним вбачається більш деталізувати цей принцип, тому що неякісне його застосування призведе до погіршення загальної ефективності адміністративної діяльності Національної поліції України. Потрібно розробити системи менеджменту та механізми виконавчого контролю (розмежування компетенції, усунення дублювання повноважень), які зведуть до мінімуму можливість прийняття керівництвом рішень безпосередньо під впливом політичних сил або ж під впливом власних політичних уподобань» [15, с. 68].

Сьогодні поліція часто доводиться виконувати завдання з охорони правопорядку під час проведення громадсько-політичних заходів, мітингів, зібрань тощо. Національній поліції доводиться протидіяти різним акціям з блокування адміністративних закладів, перекриття доріг, що часто призводить до силових сутичок з протестуючими. Це збільшує службові навантаження, підвищує морально-психологічну напругу, створює реальні загрози по виникненню конфліктів поліції з учасниками громадсько-політичних акцій [16, с. 211].

Відповідно до чинного законодавства України поліція є державним органом, який виконує специфічні функції, пов'язані із застосуванням силового примусу у випадках порушення чинного законодавства. Вона уособлює монополію держави на застосування сили [16].

До використання демократичних практик та стандартів у правоохоронній діяльності поліцейського спонукає політична грамотність [16].

9. Принцип взаємодії з населенням на засадах партнерства.

Сутність окресленого принципу адміністративної діяльності Національної поліції України полягає у налагодженні тісної співпраці поліції з місцевими органами та територіальними громадами, міським населенням або окремими громадянами. ЗУ «Про Національну поліцію» у ст. 11 визначає, що «діяльність поліції здійснюється в тісній співпраці та взаємодії з населенням, територіальними громадами та громадськими об'єднаннями на засадах партнерства і спрямована на задоволення їхніх потреб. Рівень довіри населення до поліції є основним критерієм оцінки ефективності діяльності органів і підрозділів поліції. Оцінка рівня довіри населення до поліції проводиться незалежними соціологічними службами в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України» [11].

Тобто йдеться про так звану концепцію «Community Policing», де поліція та громада спільно вирішують нагальні питання місцевого рівня.

В той же час виникають питання до механізму визначення оцінки рівня довіри населення до поліції. Постановою Кабінету Міністрів України було затверджено Порядок проведення оцінки рівня довіри населення до Національної поліції від 7 лютого 2018 р. № 58 (далі – Постанова) [17].

У відповідності до вказаної Постанови, «основними завданнями проведення оцінки є отримання інформації про оцінку населенням якості виконання органами і підрозділами Національної поліції України покладених на них завдань і функцій, про відповідність роботи органів і підрозділів Національної поліції очікуванням населення, виявлення тенденцій зміни рівня довіри населення до Національної поліції та факторів, що на них впливають» [17].

Основними принципами проведення оцінки є об'єктивність опрацювання інформації про роботу органів і підрозділів Національної поліції України, системність оцінювання якості їх роботи.

Зокрема, об'єктами оцінки є:

- рівень задоволення потреби населення в поліцейських послугах;
- процеси, що відбуваються в системі Національної поліції України, та характеристики і результати її діяльності [17].

Таким чином, вказаний важливий принцип адміністративної діяльності Національної поліції України має реалізовуватися шляхом запровадження наступних вимог:

- встановлення виключно партнерських засад взаємодії з громадськістю;
- запровадження постійного аналізу проблем місцевого населення для планування службової діяльності та оцінки ефективності власної діяльності;
- здійснення постійного моніторингу потреб вразливих груп населення, виявлення до них толерантності та поваги;

- проведення регулярних навчань персоналу з питань запобігання та протидії різним видам злочинів;

- запровадження оцінки ефективності роботи по взаємодії з населенням та місцевими громадами, основним критерієм якої буде – якість реагування на повідомлення, якість стосунків громадян з поліцейськими, активність поліцейських у питаннях розв'язання поточних проблем населення тощо.

10. Принцип безперервності.

Варто наголосити, що незважаючи на те, що ЗУ «Про Національну поліцію», який закріпив вказаний принцип прийнято ще у 2015 р., наразі стосовно його практичного втілення на практиці виникає безліч питань, а саме: Чи буде нести працівник поліції відповідальність у випадку ненадання допомоги у позаслужбовий час? Надання допомоги під час відпустки є правом чи обов'язком поліцейського? Та інше. Вказане зумовлено досить розмитим законодавчим формулюванням – поліція забезпечує безперервне та цілодобове виконання своїх службових завдань. Кожен має право в будь-який час звернутися за допомогою до поліції або поліцейського. Поліція не має права відмовити в розгляді або відкласти розгляд звернень стосовно забезпечення прав і свобод людини, юридичних осіб, інтересів суспільства та держави від протиправних посягань з посиленням на вихідний, святковий чи неробочий день або закінчення робочого дня [11]. В даному контексті слушно є позиція Д. С. Денисюк, що «деякі аспекти залишилися незрозумілими: наприклад, чи можливо звертатися до поліцейського за допомогою поза його службою (не під час виконання ним своїх обов'язків); надати допомогу – це його право чи обов'язок; чи буде він нести відповідальність за ненадання допомоги; і чи буде поширюватися на поліцейського соціально-правовий захист якщо він отримає поранення або ушкодження у таких випадках (поза службою)?» [15, с. 68].

Висновок. Враховуючи викладене, вважаємо, що наразі є потреба у більш чіткому врегулюванні питання визначення сутності принципу безперервності в адміністративній діяльності Національної поліції України.

Отже, процес удосконалення адміністративної діяльності Національної поліції України повинен здійснюватися на принципах забезпечення пріоритету прав і свобод людини, верховенства права, дотримання Конституції та законів України; дотримання принципів і норм міжнародного права; взаємодії з органами влади, місцевого самоврядування, громадськістю тощо. Проте принципи адміністративної діяльності Національної поліції України не повинні обмежуватись їх застосуванням виключно у межах правових норм, а впливати на процес формування ідеології служіння українському народові, іміджу та громадської думки.

Список використаних джерел:

1. Маслов О. І. Організаційно-функціональні принципи адміністративної діяльності Національної поліції України. *Вітчизняна юридична наука в умовах сучасності* : матеріали Міжнародного науково-практичного конференції (м. Харків, 15–16 берез. 2019 року). Харків : ГО «Асоціація аспірантів-юристів», 2019. С. 88–90.

2. Стрельцова О. Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом: передумови, проблеми і перспективи. *Право України*. 2012. № 3–4. С. 87–97.

3. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр>

4. Курило О. М. Гарантії незалежності суддів у кримінальному процесі України. *Етичні та правові проблеми забезпечення незалежності суддів* : матеріали Міжнародної науково-практичної семінари (м. Харків, 30–31 берез. 2005 р.). Харків ; Київ : ЦНТ «Гопак», 2006. С. 72–79.

5. Управління органами Національної поліції України : підручник / за заг. ред. В. В. Сокурєнка ; [О. М. Бандурка, О. І. Безпалова, О. В. Джафарова та ін. ; передм. В. В. Сокурєнка]. Харків : Стильна типографія, 2017. 580 с.

6. Стащак А. Ю. Об'єктивність як принцип оперативно-розшукової діяльності в роботі підрозділів кримінальної поліції. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2019. № 4. Ч. 3. С. 60–63.

7. Конспект лекцій з дисципліни «управління національною поліцією». URL: <https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/structure/library/student/lectures/2020/appad/adunp.docx>

8. Соціальне управління та його сутнісні характеристики. URL: <https://allrefrs.ru/2-35291.htm>

9. Шатіло В. Принципи діяльності державної влади і методи їх здійснення. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2014. № 1 (99). С. 66–70.

10. Гурковський М. П., Єсімов С. С. Основні принципи діяльності поліції щодо забезпечення конституційних прав і свобод людини та громадянина в Україні. *Науковий Вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2017. № 1. С. 171–184.

11. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>

12. Михайлова О. Ю. Деякі аспекти реалізації принципу відкритості та прозорості в діяльності Національної поліції України. URL: <file:///C:/Documents%20and%20Settings/Admin/%D0%9C%D0%BE%D0%B8%20%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%8B/Downloads/ADJ9hIhXGxNzIbUlIlgB4mXgCXZAn3c3P1.pdf>

13. Відкритість та прозорість органів державної влади в контексті законодавства про доступ до публічної інформації / Івано-Франківський центр науки, інновацій та інформатизації. Івано-Франківськ, 2012. 115 с. URL: http://www.dridu.dp.ua/cpk/Lib/10_Public%20information/Public%20information_posibnyk.pdf

14. Ластович Д. М. Місце та значення поліцейських послуг в діяльності національної поліції. *Форум права*. 2016. № 1. С. 141–146.

15. Денисюк Д. С. Принципи діяльності Національної поліції України: теорія та практика реалізації. *Митна справа*. 2015. № 5 (101). С. 63–68.

16. Мошенський О. С. Чи має бути український поліцейський політично освіченим? (про доцільність запровадження політичної освіти в Національній поліції України). *Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України* : зб. матеріалів конф. (м. Харків, 21 квіт. 2017 р.). Харків, 2017. С. 209–212.

17. Про затвердження Порядку проведення оцінки рівня довіри населення до Національної поліції : Постанова Кабінету Міністрів України від 07.02.2018 № 58. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/58-2018-%D0%BF#Text>